

JÁ, FILIPPO A TREŠEN

PAOLA PERETTI

Sequel ke knize Vzdálenost mezi ranou a třínou

**JÁ,
FILIPPO
A TŘEŠEŇ**

PAOLA PERETTI

JÁ,
FILIPPO
A TŘEŠEŇ

slovaart

© 2022 Giunti Editore S.p.A.
Text copyright © 2022 Paola Peretti
Cover illustration © 2022 David Dean
Czech edition © 2024 Nakladatelství Slovart, s. r. o., Praha
Translation © 2024 Monika Štefková
The moral rights of the Author have been asserted

Originally published in the English language as *Filippo, Me and the Cherry Tree* by Hot Key Books, an imprint of Bonnier Books UK Limited, London

Já, Filippo a třešeň

Z italského originálu

Io, Filippo e l'albero di ciliegie,

vydaného nakladatelstvím Giunti ve Florencii roku 2023,

přeložila Monika Štefková.

Redigovala Alice Flemrová

Korektury Adéla Lapáčková

Editorka Kateřina Eliášová

Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v roce 2024

Vydání první

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Vydání první

ISBN 978-80-276-0589-7

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.cz

Cena uvedená na obálce je nezávazným
doporučením pro konečné prodejce

Obsah

1	<i>Mafaldo, tancuj s námi!</i>	15
2	<i>Člověk nikdy neví</i>	25
3	<i>Výtečný kuchař, odborník na kola</i>	39
4	<i>Je čas trénovat</i>	51
5	<i>Proč ji nedopíšeš?</i>	63
6	<i>Nesmírné ticho</i> <i>(až na tu sfouknutou svíčku)</i>	75
7	<i>Strašný věk</i>	91
8	<i>Ještě štěstí, že existují lidé jako on</i>	103
9	<i>Obrys duše</i>	113
10	<i>Bože, jak mně chybí barvy...</i>	119
11	<i>A vítězem se stává...</i>	125
	<i>Poděkování</i>	135
	<i>Poznámka překladatelky</i>	136
	<i>Slovo o autorce</i>	136

Milá Estello,

už jsou to skoro tři roky, co ses spolu s babičkou Albou a Cosimem odstěhovala do kmene mé milované třešně na školní dvůr.

Vím, že všechno, co jsem sama sobě vyprávěla (a co si vyprávím doteď, vzhledem k tomu, že právě sedím u počítače a píšu ti pomocí svého hlasu), je ve skutečnosti jen vyprávění, vyprávění, díky kterému se cítím o trochu líp.

Ona mě totiž tma, přestože už jsem si na ni zvykla, občas začne znova děsit, a v takových chvílích myslím na tebe, jak jsme se poznaly, a na všechno, co jsi mi říkala, abys mě ukonejšila a pomohla mi vidět věci v lepším světle.

Teď vím, že ty a babička už ve skutečnosti neexistujete.

Cosimo, hlavní hrdina tátovy oblíbené knížky Baron na stromě, dokonce neexistoval nikdy. Nejspíš. Dneska je ale jeden z těch náročných dnů; sama nevím proč, ale cítím, že se mi bude znova zdát o tom holčičím kmeni, a potřebuju tvoji pomoc, Estello.

Pamatuješ na naše první setkání? Doktorka Olga, očiřka, mi zrovna řekla, že moje oči zkrátka musí vyhasnout (dost příšerná zpráva!), takže jsem vyšplhala na třešeň, a navíc jsem si rozbila brýle.

Krátce předtím jsem na té třešni našla svoji kočku, Optima Turcareta, byl ještě koťátko. Pak ses objevila ty – přišla jsi z takové dálky, abys mě z té třešně sundala. Musela jsi přijet až z Rumunška, abys poznala tu, co se měla stát tvojí nejlepší přítelkyní. Byla to skoro slepá holčička, která měla ze všeho hrozný strach, bála se dokonce i slézt ze stromu, jen si to představ!

Teď, když už jsem v úplné tmě, mi pomáhá přehrávat si v hlavě okamžiky, které jsme spolu prožily: třeba ve školnickém kamrlíku, jak jsem seděla na židli a ty jsi mi vyprávěla příběhy o Amazonkách a upírech, zatímco jsme spolu potají chroupaly brambůrky. Pomáhá mi to, ale taky mi to ubližuje. Je to možné? Ty bys řekla, že ano. Řekla bys, že není uždycky všechno jen černé, nebo jen bílé. Uprostřed je ještě šedá a šedá má spoustu odstínů. Potřebovala bych ale pochopit, jestli šedá může obsahovat i barvy, ty skutečné, jako je fialová, žlutá, zelená... Barvy mi moc chybí.

Jenže ty mi tentokrát nemůžeš pomoci srovnat si myšlenky. Jestli jsem během dospívání něco pochopila, tak je to skutečnost, že v některých záležitostech si člověk musí poradit sám, což je pěkně hnusný – proto mám kamaráda, který mi aspoň trochu pomáhá.

Možná ti o něm později povím něco víc.

Co říkáš? Že existují znamení, jejichž pomocí si máme správně vybrat přátele, kteří nám můžou pomoci? Jaká znamení, prosím tě?

*Tak dobře. Slibuju ti, že po nich zapátrám.
Můžeš tady ještě chvíli zůstat? Jen dokud neusnu.
Dobrou noc, Estello, královno všech Amazonek. Zkont-
roluj za mě hvězdy, prosím.*

Mafalda

CVAK

Věci, které jsem se naučila dělat i bez očí. A které mě moc baví:

- *Hrát na kytaru*
- *Poslouchat audioknihy*
- *Chodit do školy (skoro) sama*
- *V duchu rychle běhat*
- *Připravovat lívance*
- *Učit se (hodně tmy = lepší paměť)*
- *Psát knihu pomocí funkce diktování textu v počítači...*

Sny do budoucna:

- *Dál se kamarádit s Filipem*
- *Letět letadlem do vzdálených krajů*
- *Stát se kytaristkou nebo spisovatelkou, uvidíme...*

1

Mafaldo, tancuj s námi!

„Mafaldo, tancuj s námi!“

Jsem na sytě zelené prérii.

Všechno kolem zbarvuje sluneční světlo: nebe, kopce tam dole, rozkvetlou třešň uprostřed pole.

To je nádhera, běhat v trávě a nebát se, že zakopnu a spadnu! Pohybuju se mrštně, sebejistě, jako bych létala. Vidím mravence, motýly, malé mráčky, které utvářejí ty větší, připomínají šlehačku na nekonečném blan-kytném ubrusu.

Ve snech vidím všechno! Pohledem spočínu na svém stínu dole pod sebou: jsem orlice! Unáší mě vítr a já jsem šťastná, tak šťastná, že se směju sama pro sebe.

„Mafaldo, pojd!“

Kdo mě to volá?

Kolem třešně hrají nějací lidé v širokém barevném oblečení na cimbály a flétny a poskakují do rytmu hudby, která mě nutí tancovat s nimi.

Doplachtím do jejich blízkosti a cítím, že se znovu proměňuju v sebe sama. Ale vždyť to jsou všechny dívky, paní a holčičky, které znám! Je tady máma s koženou páskou na čele, moje spolužačky s lukem a toulcem se šípy na zádech a Estella s babičkou, které poskakují nejvíc ze všech.

I třešeň třese svými květovanými vlasy do rytmu bubnů a působí šťastně.

„Už běžím!“

Vmísím se do kolečka. Ostatní se smějí a tancují, mohly bychom takhle pokračovat donekonečna... Potom mou pozornost upoutá *mňau*. Podívám se nahoru, mezi smaragdově zelené listy, a uvidím Optima Turcaretta ještě jako kotě. Beze strachu začnu šplhat na strom, dolezu ke svému kocourovi a strčím si ho do kapsy. Odsud seshora sleduju ostatní, jak tancují a mávají nám.

Život je tak krásný! Směju se a pohupuju se na větvi. Najednou se pode mnou v kmeni třešně začnou pomalu otevírat dřevěné dveře a vyjde z nich nějaká neznámá dívka a tluče přitom do bubnu většího než ostatní. Nevidím jí do obličeje, protože se vydala směrem k horizontu, ale i když je ke mně zády, poznám, že je silná a nádherná. Má asi metrový cop a na zápěstích, opasku a kolem kotníků červené stužky...

Moje kamarádky ji začnou následovat. Jedna po druhé odcházejí od stromu – „Mafaldo, pojd!“ – a já vidím, jak se za tou silnou a překrásnou dívkou shluknou v poskakující kmen. Chci s nimi jít taky!

„Počkejte na mě!“

Snažím se slézt z třešně, teď už vím, jak se to dělá, ale bílá oblaka najednou zešednou, zakryjí slunce a všechno potemní a ztichne, protože kmen se vzdaluje. Co se děje? Co se to děje?!? Proč je všechno najednou temné a ošklivé? Dokonce i Optimus Turcuret vyklouzne z mé kapsy, seskočí ze stromu a běží až k horizontu.

„Počkejte na mě!“ křičím. Zhlédnu, jak se Optimus Turcuret na chvíli zastaví, nerozhodně se na mě podívá a pak zmizí, pohlcený tmou. Z vrcholku stromu teď vidím už jen na hony vzdálenou červenou tečku, tu dívku s dlouhými vlasy, a ptám se, kdo to je a jestli někdy taky budu tak krásná a silná jako ona.

Pak něco ucítím. Někdo sedí na mojí větvi a ta pod jeho tíhou trochu zavrže... Tati?

Je to on, poznávám vůni jeho bylinného šamponu. „Tati?“

Neodpovídá. Sáhnu vedle sebe, ale teď už jeho váhu na větvi necítím. A vzbudím se.

„TATI!!!“

„Co se děje, Mafaldo? Další noční můra?“

Do mého pokoje vejde máma a otevře okno. Nevytáhne rolety, protože by mi to stejně bylo k ničemu. Já mám tmu uvnitř očí.

Snažím se uklidnit. „Jo... ale už je to v pohodě. Kolik je hodin?“

Vyjde na chodbu. „Je půl osmé. Hod' sebou!“

Štrachám v peřinách, jsem si jistá, že jsem včera večer usnula s diktafonem v ruce... tady je!

CVAK

Dobré ráno. To jsem zase já, Mafalda. Dneska v noci se mi znovu zdálo o tančícím kmeni. Moc bych chtěla být jako ta náčelnice, ale je to marné, já nejsem jako ostatní holky v mém věku, abych pravdu řekla, vlastně ani nevím, jaké jsou, protože když mě zahalila tma, byla jsem menší než teď a ony taky. Kdoví, jak moc vyrostly, jak se oblékají... Určitě ne tak jako já.

Nejhorší na tom snu je ten konec. Zůstat sama na stromě, bez táty... Všechny děti se bojí tmy: myslí si, že je to ta nejstrašidelnější věc na světě. Já ne. Když jsem přicházela o zrak, zjistila jsem, že ve tmě nejsou příšery, jenom stíny mých rodičů, mého nejlepšího kamaráda Filippa a Optima Turcareta... Pro mě je nejstrašidelnější na světě, když jeden z těch stínů zmizí. Potichu.

„Mafaldo, přestaň si hrát s tím diktafonem! Přijdeš pozdě.“

Vstanu, najdu džíny, které jsem si předešlý večer přichystala do školy, obléknu si je a strčím si do kapsy diktafon, co mi věnoval táta už před dávnou dobou. Zbožňuju ho. Je jako deník, ale je snazší ho používat, teda aspoň pro mě. Teď si na věci radši sahám, cítím pod prsty tlačítka a slyším *cvak*, který znamená „můžeš mluvit“. Víím, že je to trochu zastaralý přístroj, ale do mobilu se všechny moje nahrávky nevejdou, no, a pak, tenhle diktafon mi dal táta. Vážně ho zbožňuju!

Teď je na řadě tričko a svetr. Nejdřív radši zavřu okno. Je fakt zima: je leden. Kdysi jsem tenhle měsíc měla ráda, protože zima je v plném proudu a já krásně viděla na hvězdy.

Tady je můj oblíbený červený svetr. Víím, že je červený, protože červená je jediná barva, která trošičku pronikne mojí mlhou. Seberu zpod postele tenisku a s rukou na zdi dojdou do kuchyně. S druhou teniskou si hraje Optimus Turcaret. Kuchyně nového bytu, toho, do kterého jsme se přestěhovali před zhruba třemi lety, když se můj zrak začínal horšit, je propojená s obývkem. Jsou tu všude otevřené prostory, to se mi líbí. Ze svého místa u stolu cítím na obličej i na rukou světlo, které proniká prosklenou verandou, a taky slyším ruch školy. Před školní bránou už jsou mraky lidí a dělají rámus jako burácející hromy. Víím, kvůli čemu je všechen ten rozruch: za chvíli nám rozdají pololetní vysvědčení! Sedmá třída je pěkná fuška, asi se zase schovám na třešeň... Kéž bych mohla!

Na školním dvoře odděluje prostor pro první a druhý stupeň mříž, a přestože víím, že je třešeň tamhle, dva metry ode mě, musím teď chodit do části pro starší a dovolit, aby si stromu užívali žáci z prvního stupně. Žárlím a je to hrozně zvláštní emoce, ta žárlivost. Má pach benzínu, který mně, abych řekla pravdu, strašně voní. Ale nikdo by nechtěl být cítit po benzínu. Vstanu a odnesu si hrnek s mlékem na verandu...

„Nastydneš!“ okřikne mě máma.

To je otrava!

Dělám, že ji neslyším, a zavřu za sebou prosklené dveře. Hele, moji spolužáci voní i po popkornu! Někdo z nich musel přemluvit rodiče, aby ho včera večer vzali do kina, byla neděle. Já se ani nezkoušela ptát. Pro mě to nemá cenu! Zkoušela jsem sledovat film jen posloucháním dialogů a zvuků, ale je to moc náročné a je mi z toho pak smutno.

Z verandy slyším, jak se rodiče baví v ložnici. Táta tam tráví víceméně všechen čas.

„Ty si prostě musíš něco najít, Giovanni.“

„Nejde to.“

„Copak zítra nemáš pohovor?“ řekne máma hlasem, ve kterém se snaží udržet trpělivost a naději.

„Zrušili ho,“ odpoví táta, i on trpělivě, ale v jeho slovech žádná naděje není. „Příští týden mi možná zavolají z úřadu práce, abych si aktualizoval životopis.“

Nadějeplná a obecně příjemná slova jsou v mých představách většinou blankytná. Tahle ale nemají žádnou barvu.

„Už šest měsíců omíláš to samý pořád dokola.“

„A co mám dělat? Taková je prostě situace, nezměním to mávnutím kouzelný hůlky.“

„No právě. Měl bys...“

Přestanu poslouchat. Tohle léto přišel táta o práci. Cítím strašnou vinu, když se utrácení peníze za mě a já vím, že jsou potřeba na složenky a nájem. Máma tahle slova opakuje každíčký den: složenky a nájem, nájem a složenky, a fůra peněz za nákup v supermarketu.

Břink!

Zábradlí na verandě se pod mojí rukou roztřeše. Málem vyleju hrnek na Optima Turcareta, který se sem musel přiřítit a pak nestačit zabrzdít. Válí se mi pod nohama a pohazuje si s mojí botou.

„Optime Turcarete, tys naboural do zábradlí? Seš v pohodě? Dej to sem.“ Nazuju si botu bez rozvazování tkaniček a vrátím se dovnitř. Máma obchází stůl, sklízí nádobí a přitom do mě vrazí. Uhnu jí (tenhle byt už znám dobře), položím hrnek do dřezu a pustím vodu, abych ho opláchla. Máma nesnáší, když dno zůstane lepkavé. „Jdu se rozloučit s tátou.“

„Dobře. Mafaldo...“

„Ano?“

„Zapletu ti copy, jestli chceš.“

„Ne, díky.“

„Budu to mít hned.“

„Ne, díky.“

Cítím, jak se usměje a zároveň si povzdechne. Je jediná, koho znám, kdo tohle dokáže.

Uteču do chodby. Teď zrovna chci vlasy nosit rozpuštěné, chci toho tolik? Zpomalím u dveří ložnice. Tady je tma opravdu tmavá, jiná než v ostatních pokojích. Vstoupím bez zaklepání, ale po špičkách. „Tati?“

Peřiny, polštář a matrace zaskřípou: táta se na posteli otočil. Víím, že peřiny, polštáře ani matrace neskřípou, ale mně se zdá, že se každou chvíli rozlomí, teda od té doby, co tam táta tráví tolik času. I jeho hlas zaskřípe. „Co je?“

Přiblížím se k němu, aniž se čehokoli dotknu. Znáím polohu každého kusu nábytku, prádelníku, skříně nebo

židle, na kterou máma pokládá pyžamo, a cítím je kolem sebe.

„Jdu do školy.“

„Mhm. Tak tam dávej při vyučování pozor.“

Chtěla bych se ho zeptat, jestli dneska vstane a půjde na nákup, jak to dělával předtím, než přišel o práci, jestli uvaří oběd a sní ho spolu s námi, jestli se bude dívat z okna, jak vcházím do školy, nebo jestli na mě bude aspoň myslet, až uslyší zvonění před první hodinou.

V uších mě zalechtá slabé a dlouhé hvízdnutí a rozezvučí se mi v hlavě. Táta mě dvakrát něžně poplácá po ruce, kterou se opírám o matraci: „Jen běž. Jo a Mafaldo...“

Ve dveřích se na něj otočím: „Já vím. Tancuju boogie-woogie. Neboj, tati.“

CVAK

Tancovat boogie-woogie je naše heslo a znamená:

„Bav se, opři se do toho.“ Ale taky: „Vrátím se brzo.“

Večer před spaním se mě ptá, jestli jsem tancovala boogie-woogie, a já odpovím, že ano, což znamená:

„Všechno v pořádku, pořád jsem tady.“ To je to jediné, co si za celý den řekneme.

To by stačilo, musím sebou hodit. Rychlá zastávka v koupelně, abych si umyla obličej, vyčistila zuby a vyčurala se. Vezmu si batoh, který mám připravený u dveří. „Mějte se!“

„Měj se, zlato! Buď hodná!“ odpoví máma za mnou. Slyším, jak za mými zády zavírá dveře: vsadím se, že Optimus Turcaret na poslední chvíli proklouzl ven. No prosím...

„Čau, špekoune, jak se daří?“ řekne hlas a já ještě předtím, než ucítím jeho vůni po medových cereáliích, vím, že je tady Filippo a čeká na mě. Je to, jako by se mě dotkl jeho stín, aby mě upozornil, že tu je. Jeho stín nebo něco podobného.

Jako bych je viděla, Filippa příkrčeného na chodníku a Optima Turcareta rozvaleného na zádech, jak se nechá drbat na bříše. Dorazím k nim vlastním tempem, teda vlastně skoro normálním. Je dobře, že vchodové dveře vedou přímo na cestičku a ta zase na ulici ke škole, ale je opravdu hodně divné chodit venku v téhle tmavošedé mlze. Zvyknu si. „Člověk si zvykne na všechno,“ říkávala babička.

„Pořád ty brejle?“ zeptá se hned Filippo.

Vydáme se do školy. On by chtěl, abychom se drželi za ruku, prý aby mě mohl lépe vést, ale já se stydím. A stydím se i za svoje oči. Já totiž vůbec nevím, jak se hýbou, když jsem teď ve tmě! Proto pořád nosím brýle, abych vypadala jako normální holka, která je potřebouje, protože je krátkozraká, toť vše.

„Jo, pořád je nosím.“

„Jsou ti k ničemu. Proč je nenecháš doma?“

„A proč si ty necháváš doma hlavu? Docela by se ti hodila, víš?“

Filippo se směje, položí mi ruku na paži – to znamená, že musíme přejít, a někdo zrovna projíždí – a pak

se mnou vejde na dvůr pro druhý stupeň. Zachytím rychlý krok Optima Turcareta, který se proplétá mezi všemi těmi páry nohou a jde se uvelebit na spodní větve třešně. Pořád mi na tom stromu moc záleží, i když už ho nevidím, protože jsem si vždycky představovala, že v něm, myslím jako v jeho kmeni, žije moje babička a kamarádka Estella, a věřím tomu dál. Pro mě jsou jejich duše... světlé stíny, ano, které si spolu hrají uvnitř kmene třešně a v noci vycházejí ven, aby mě navštívily ve snech. Před vchodem se rychle otočím směrem k domovu a zamávám. Člověk nikdy neví.